

Szeged lemaradt a költségvetési versenyben

Csütörtökön terjesztik fel a város költségvetését a belügyminiszterhez — A szociáldemokraták általános fellebbezést adnak be

(A Délmagyarország munkatársától.) A városok háztartásáról szóló törvény szigorúan meghatározza a költségvetés tárgyalási terminusait, így kimondja azt is, hogy a városok kötelesek költségvetéseiket minden évben legkésőbb október elsőjéig a belügyminiszterhez kormányhatósági jóváhagyás végett felterjeszteni. Az elmúlt években Szeged mindig azzal büszkélkedett, hogy a nagy költségvetési versenyben elvihette az elsőség palomáját, mert az összes városok közül a legkorábban, még a törvényben megállapított terminus előtt készült el a költségvetéssel és azt elsőnek terjesztette fel a kormányhoz. Az idén azonban Szeged lekerült a bajnoki tabelláról, a szeptemberi közgyűlésen elhúzódtott a költségvetési vita és október elsőjén még meg sem született a költségvetési határozat, amennyiben azt a polgármester csak 9-én hirdette ki.

Igazság szerint a kész költségvetés felterjesztésével meg kellene várni a 15 napos fellebbezési határidő leteltét, október 24-ét, mert a szabályok értelmében a költségvetési határozattal együtt az ellene esetleg benyújtott fellebbezéseket is fel kell küldeni. A város hatósága az idén nem tartja be ezt a rendelkezést. Tekintettel arra, hogy a határidő már elmúlt és a fellebbezési határidő bejárása már nagyobb késedelemnek lenne az okozója, amiből viszont könnyen következhetne az is, hogy a költségvetés kormányhatósági jóváhagyása az év végéig nem érkezne meg, a polgármester úgy határozott, hogy már csütörtökön felküldi a belügyminiszterhez a költségvetést. Ha azután október 24-ig beérkeznek fellebbezések, azt pótlólag terjeszti majd fel a belügyminiszterhez.

Megbízható helyről nyert értesülésünk szerint a költségvetést több oldalról is megfellebbezik. Valószínű, hogy

a szociáldemokraták általános fellebbezést nyújtanak be ellene,

általános jellegű fellebbezésre készül Petrik Antal is, aki fellebbezési szándékát már a vita során, egy-egy indítványának elvetésekor be is jelentette. Elsősorban a 70 százalékos pótdadót kívánja meg-

fellebbezni, mert felfogása szerint 50 százalékos pótdadó elegendő lenne a mutatózó hiány fedezésére, ha néhány bevételi tételt reálisan felemelnének. Nem a kiadások mérséklését kívánja, hanem a kereseti adó címen beállított bevételi összeg felemelését és a felemelt ingatlanátruházási illeték reális előírását. Valószínűleg megfellebbezi a közgyűlésnek azt a határozatát is, amellyel elvetette a színházi szubvenció megvonására, vagy leszállítására vonatkozó indítványát.

Mint emlékeztetés, a közgyűlés a baloldali városatyák erőteljes akciójának eredményeképpen

Hogyan fosztották meg a szociáldemokrata városatyákat közgyűlési indítványaik előterjesztésétől

Dr. Tóth Béla főjegyző érdekes nyilatkozata a törvényes rendelkezésekről

(A Délmagyarország munkatársától.) Mindenütt kínos feltűnést keltett az a mód, ahogyan Somogyi polgármester megakadályozta a legutóbbi közgyűlés utolsó napján a szociáldemokrata városatyák politikai vonatkozású indítványainak tárgyalását, illetve előterjesztését. Még a mérsékelt jobboldali körök is helytelenítik ezt az eljárást, mert véleményük szerint felesleges volt a puccs, amikor a közgyűlés biztosított jobboldali többsége holtbizonyosan leszavazta volna az indítványokat. A polgármester szerintük azzal követte el a legsúlyosabb hibát, hogy még a napirend póttárgyai közé felvett szociálista indítványok előterjesztését sem engedte meg.

Mint emlékeztetés, az izgalmas utolsó ülésen a polgármester a közigazgatás reformjáról szóló törvény és a közgyűlés által alkotott ügyrendi szabályrendelet paragrafusaira hivatkozott, amikor az indítványok előterjesztése, indokolása nélkül meg-

szavaztatta a többséget, hogy kívánja-e egyáltalán tárgyalni az indítványokat. Szokatlan elnöklési módjával azt is megakadályozta, hogy azok, akik helytelennek tartották eljárást, az ügyrendhez szóljanak fel.

Az ülésen, amikor a legnagyobb volt az izgalom és amikor az egyik szociálista városatyája kijelentette, hogyha nem is kívánja tárgyalni a közgyűlés az indítványokat, az indítványozónak törvényes joga van indítványának előterjesztéséhez és megindoklásához, dr. Tóth Béla főjegyző megmutatva a polgármesternek a kérdéses törvényszakaszt, megállapította, hogy az indítvány előterjesztéséhez és indoklásához elvitathatatlan joga van minden indítványozónak. A polgármester azonban nem fogadta el azt a megállapítást és nem engedélyezett egyetlen felszólalást sem.

A polgármester és a főjegyző között így érdekes véleménykülönbség támadt. A Délmagyarország munkatársa most kérdést intézett dr. Tóth Béla főjegyzőhöz, aki a következőket mondotta:

— Amit a közgyűlésen mondtam, fenntartom ma is változatlanul. Nemcsak a közigazgatási törvény, hanem a közgyűlés által alkotott szervezeti szabályrendelet is biztosítja ilyen esetekben az indítványozónak azt a jogot, hogy indítványát előterjessze és megindokolja. Ez egészen természetes is, mert hiszen az indítvány előterjesztése és indokolása nélkül a közgyűlés nem is döntheti el, hogy kívánja-e tárgyalni ismeretlen tartalmu és indoklásu indítványt. A közgyűlés elfogulatlan határozatot csak az indítványozó akaratának alapos ismeretében hozhat. Ezért szavazta meg a közgyűlés azt a törvénnyel teljesen egybehangzó ügyrendi szabályrendeletet, amelynek 6. paragrafusa ezeket mondja:

»A rendes közgyűlés tárgysorozatának összeállítását követően, a közgyűlés határnapja előtt legalább 24 órával az elnökkel bejelentett és tárgyánál fogva a közgyűlés elé tartozó indítványt a közgyűlés tárgysorozatába póttárgyként fel kell venni. Az ilyen indítvány előterjesztése a közgyűlés előzetes engedélye nélkül 15 percnél tovább nem tarthat. Az előterjesztett indítvány tekintetében a közgyűlés hozzászólás nélkül először afelett határoz, hogy kívánja-e az indítványt tárgyalni. Ha az indítvány tárgyalása mondatik ki, akkor a felszólalás a közgyűlés előzetes engedélye nélkül 15 percnél tovább nem tarthat.»

— Ez a paragrafus — mondotta ezután a főjegyző — az ügyrendi szabályrendeletbe szövegrint került át a közigazgatási törvényből. A törvény 28. szakaszának 7. bekezdését másolták át. És így még arra sem lehet hivatkozni, hogy az ügyrendi szabályrendeletet eddig nem hagyta jóvá a belügyminiszter. A szakaszt viszont csak úgy lehet magyarázni, hogy a póttárgyként felvett indítvány előterjesztésének és indoklásának joga vitathatatlannal megilleti az indítványozót, aki tizenöt percig beszélhet ezen a címen. Csak az előterjesztés után, más hozzászólása nélkül mondhatja ki a közgyűlés, hogy kívánja-e tárgyalni az indítványt, vagy sem. Ha azt határozza, hogy nem kívánja tárgyalni, akkor a szabályrendelet értelmében az indítványt a következő rendes közgyűlésben tárgyalásra javaslattal elő kell terjeszteni.

Egy politikai cikkért —

3 hónapi fogság és politikai jogvesztés

Dr. Domokos László sajtópere a szegedi törvényszék előtt

(A Délmagyarország munkatársától.) A volt Az Alföld című Békéscsabán megjelent és azóta betiltott lap cikkiről közül a bíróságok eddig többeket elítéltek. Szerdai a szegedi törvényszék VII. tanácsa foglalkozott dr. Domokos László nyugalmazott miniszter osztálytanácsos ügyével. Dr. Domokos ugyanis a múlt év november 14-én »Hallgatni és cselekedni« cím alatt vezércikket írt a lapban, amely miatt a magyar állam megbecsülése elleni vétség címén büntető eljárás indult ellene. Az ügyészség a cikket egész terjedelmében inkriminálta, de különösen a következő részeket írta a cikkiről terhére:

»Ma már bizonyos, hogy nemzeti életünk sokkal nagyobb veszélyben van, mint Mohács és Trianon után volt... Urrá lett itt egy politikai rendszer, mely azt jelképezi, hogy csak egyetlen kiváltságos társadalmi rendnek van joga milliók sorsáról dönteni, ellenben kispolgároknak, gazdáknak, kereskedőknek, iparosoknak és földművelő parasztnak, akik tehát a nemzet gerincét teszik, meg kell elégedniük az élet morzsáival és az igavonó barmok szerepével... Annak ellenére, hogy nemzetépítő jelszavakkal a magyar népet uraló kevélységgel letiporták, ez a nép nem gyűlöli azokat, akik tőlük emberi jogait elvették. Egyszerűen csak vár, mert tudja, hogy egy egész nép ellen nagyon hosszsan vétkezni nem lehet... A magyar parasztságnak nem szabad szervezkednie. Lapjait sorozatosan betiltják, munkásoktólhónából kirekesztik... Csak az adóhivatalok kapui fogadják kitarva... Ki szervezte meg ezt a népet? Az üldözés, a kemény bánásmód, a kegyetlen lenézés, amely a társadalom kitagorítottait arra kényszeríti, hogy testvéri jobbot nyújtsanak egymásnak... Összekovácsolta a népet az Isten sújtó haragja, mely szenvedéseit Trianonnal és egy szerencsétlenül szűkszívű kormányzat bünelvel tetézte...»

Az ügyészség a vádemelést azzal indokolta, hogy Domokos ezekkel a kifejezésekkel olyan valótlan tényeket állított, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar állam megbecsülését, a különben is ál-

landóan izgatott földművesosztály, és egyéb szerényebborsú társadalmi osztályok előtt csorbítsák.

Dr. Domokos a szerdai fő tárgyaláson azzal védekezett, hogy a cikket az ismeretes pacsai és regőcei választásokkor írta és azt a tendenciát juttatta benne érvényre, hogy bármilyen nagy is az országban a keserűség, mégis hallgatni és cselekedni kell... Nem tett mást, mint egy kormányzati rendszert — a nemzet érdekében — helytelenített, egy olyan kormányzati rendszert, amely fölött a nemzet azóta itélkezett is, hisz a Bethlen-kormány ma már nincs uralmon. Minden állampolgárt megilleti a politikai véleménynyilvánítás joga, így tehát ő is a jogos kritika határain belül kritikát gyakorolhatott a Bethlen-rendszerrel.

Ezután előadta, hogy egy teljesen hasonló szelvényben megírt egy könyvet és felolvasta a könyve megküldése után Horthy Miklóstól, lord Reher. meretől, Baltházár püspöktől, Nagy Emiltől kapott melegehangú üdvözlő sorokat. Baltházár azt írta, hogy már is látja a könyv hatásait a politikai életben megnyilvánulni, Nagy Emil örömmel üdvözli, mert volt bátorsága mindezt megírni.

Dr. Balázs Sándor ügyész a levelek után megjegyezte, hogy ez esetben a könyv miatt is vádiratot kell majd kiadni ellene Dr. Domokos azonban kijelentette, hogy azzal már elkészült az ügyesség, mert már elmulasztotta a határidőt.

A bíróság rövid tanácskozás után büntőnek mondotta ki dr. Domokos Lászlót a magyar állam és nemzet megbecsülése elleni vétségben és ezért három hónapi fogságra, egyesítendő hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére ítélte. A bíróság ítéletét azzal indokolta, hogy bár a cikk egész terjedelmében békítő hangú, mégis tartalmaz olyan részeket, amelyek miatt a vádlott büntősségét meg kellett állapítani.

Az ítélet ellen Domokos a büntősség megtiltása miatt, az ügyészség súlyosbítás végett jelentett be fellebbezést.

A városi Hivatásosok Fejlesztésének mértékéről

nem a pénzügyi bizottság, hanem a takarékosági bizottság méltányosabb javaslata alapján alapította meg. Miután sokan képviselték a közgyűlési vitában a ridegebb álláspontot, valószínűnek látszott, hogy ezt a határozatot is megapellájják. Erre vonatkozólag dr. Pálffy József polgármester helyettes a következőket mondotta:

— Nem hiszem, hogy a költségvetést a tisztviselői fizetése miatt fellebbeznék meg bárki is, mert köztudomású, hogy a redukció még így is igen nagy, a város számára évi 419.000 pengő megtakarítást jelent, ami nem kevesebb, mint 21 százalékos pótdadónak felel meg. Ha tehát a közgyűlés meghagyta volna a régi fizetéseket, a pótdadó nem hetven, hanem kilencvenegy százalék lenne. Más városokban nem is alkalmaztak ilyen nagyarányú redukciót, pedig Debrecenben 75 százalékos pótdadót állapítottak meg.